

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ลักษณะและพัฒนาการของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองพะเยา ระหว่าง พ.ศ.2517-2538

ชื่อผู้เขียน นางไพลิน เชื้อนทา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ประชิต	ณ บางช้าง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒน์	วงศ์อภัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ลักษณะและพัฒนาการของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองพะเยา ระหว่าง พ.ศ.2517-2538 นี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงลักษณะกำเนิดกลุ่มการเมืองท้องถิ่น องค์ประกอบและโครงสร้างของกลุ่ม รวมถึงการคงอยู่และการล่มสลายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ในรูปแบบของเทศบาล ก่อนที่จะมีการศึกษาผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมติฐานไว้ 3 ประการ ประการที่หนึ่ง คือ การก่อกำเนิดของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการในผลประโยชน์ส่วนตัวของสมาชิก มีผู้นำกลุ่มเป็นบุคคลสำคัญในการรวบรวมสมาชิก โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวตามระบบพรรคพวกและระบบอุปถัมภ์ ประการที่สอง บุคคลที่มารวมตัวกันจะมีผลประโยชน์สอดคล้องกัน แต่โครงสร้างเป็นการรวมตัวแบบหลวมไม่แน่นอน และประการสุดท้ายพัฒนาการและการรวมตัวของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทย และการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิก

หลังจากที่ได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งในรูปแบบข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายเทศมนตรี เทศมนตรี ผู้นำ

ฝ่ายค้าน สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกอง การกองข้าราชการส่วนท้องถิ่น อดีตนายกเทศมนตรี อดีตเทศมนตรี เทศบาลเมืองพะเยา และ ข้าราชการบำนาญที่เคยรับราชการในจังหวัดพะเยา เป็นต้น

ผลการศึกษาพบว่า การก่อกำเนิดของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองพะเยา เกิดจากการ รวมตัวกันของกลุ่มบุคคลผู้มีความใกล้ชิดกันเป็นส่วนตัว โดยมีผู้นำกลุ่มเป็นแกนนำสำคัญในการ รวมตัว สำหรับองค์ประกอบของกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มพลังมวลชน และกลุ่มนายทุนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์โยงใยกับพรรคการเมืองระดับชาติ ส่วนโครงสร้างของกลุ่มนั้นจะเป็นการ รวมตัวกันอย่างหลวม ๆ ไม่มีการจัดองค์กรหรือแบ่งหน้าที่กันชัดเจน แต่ในระหว่างทั้ง 3 กลุ่มจะมีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มบุญดี และสหาย กับกลุ่มพะเยาก้าวหน้า มีการรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจไปที่หัวหน้ากลุ่มเพียงคนเดียว แต่ในขณะที่กลุ่มวุฒิชัย ธรรมบุตร ไม่มีลักษณะการรวมศูนย์ ดังกล่าว สำหรับการคงอยู่ของกลุ่ม พบว่า กลุ่มบุญดี และสหาย และกลุ่มพะเยาก้าวหน้า รักษาอำนาจอยู่โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Client Structure) ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งใน โครงสร้างทางสังคมของคนไทย ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน เพราะอยู่บนพื้นฐานของ ความสัมพันธ์ส่วนตัว ในขณะที่กลุ่มวุฒิชัย ธรรมบุตร ลักษณะของความสัมพันธ์จะเป็นแบบเท่า เทียมกัน แต่ยังคงมีลักษณะความสัมพันธ์ส่วนตัวในประเด็นของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับพรรค การเมืองระดับชาติ สำหรับการเข้าไปบริหารงานของเทศบาล พบว่าทั้ง 3 กลุ่ม ไม่พบผลงานที่มีความแตกต่างกัน และผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม 2 ประการ คือ ประการแรก ลักษณะหรือการแสดงออกของกลุ่มการเมืองที่ต่างกัน น่าจะเกิดจากเงื่อนไขทางด้านสถานภาพของ กลุ่มและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเวลานั้น การที่กลุ่มการเมืองหนึ่งมีสถานภาพเป็นฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายค้าน ในสภาเทศบาลก็จะทำให้กลุ่มการเมืองนั้นมีบทบาทหน้าที่ อำนาจ และปัจจัยอื่น ๆ ที่ ต่างกัน ส่งผลให้การแสดงออกต่างกัน ประการที่สอง สถานการณ์ทางด้านเงื่อนไขเวลาที่กลุ่มเข้า มาบริหารงานของเทศบาล กลุ่มบุญดี และสหาย และกลุ่มวุฒิชัย ธรรมบุตร เข้ามาบริหารงานเทศ บาลนั้น เป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจอยู่ในภาวะคงตัว แต่เมื่อกลุ่มพะเยาก้าวหน้าเข้ามาบริหารงาน สภาพเศรษฐกิจรวมของประเทศเติบโตกว่า ฉะนั้นจึงส่งผลให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วเช่นกัน

Independent Study Title **Nature and Development of Local Political Groups of Phayao Municipality during B.E. 2517-2538**

Author **Mrs. Pailin Kuenta**

M.A. (Political Science) **Politics and Government**

Examining Committee :

Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeaw Chairman

Assoc. Prof. Prachid Na Bangchang Member

Assist. Prof. Suwat Wongapai Member

Abstract

The objectives of the study on “Nature and Development of Local Political Groups of Phayao Municipality during B.E. 2517-2538” are :

To learn about the genesis of local political groups; their elements and structures including their existence and disintegration.

The study’s main hypotheses are:

firstly, the genesis of local political groups is based on desire for personal benefits, personal relationship and patronage system.

secondly, members of local political groups tend to have correlated benefits but the grouping is of loose type.

thirdly, development and grouping of local political groups depend on Thai patronage system which bases on systematic allocation of benefits for its members.

Both field and documentary research are used in gathering the study’s data and information. Those who are interviewed include : city mayor, deputy mayors, opposition leader, members of municipality council, local administration officials including those who have retired from the above mentioned positions.

The study finds that the genesis of local political groups originates from the grouping of individuals who have close personal relationship and group leader who acts as organizer. The group's elements comprise of members of local pressure groups including members of local investors who have connections with national level political parties. These local political groups have "loose type" structure without organizational division or specialization.

However, the 3 leading local political groups differ among themselves in the following aspects :

- the groups of Boondee and friends and Progressive Phayao have vested centralization of decision making power on their respective leaders whereas the group of Vudthichai Tukkabutra does not have this characteristic.

- on the issue of existence, the groups of Boondee and friends and Phayao progressive maintain their power by using patron-clients structure which is typical

Thai social structure where inequality exists, whereas the group of Vudthichai Yukkabutra, relationships are of equal basis while remaining personal relationships.

On the issue of performance in administering municipality works, all 3 groups have the same level of working performance.

The study has 2 remarks which are :

- firstly, conditions of group's status and environments affect of group's role and performance, for example when a group is municipal administrators the other groups have to play the roles of opposition.

- secondly, different timing in taking municipal administration affects the result of a group's performance. For example, the groups of Boondee and friends and Vudthichai Tukkabutra administer municipal works at the time of economic stagnation but the group of Phayao progressive takes the responsibilities at the time of economic prosperity.